

РЕШЕНИЕ

№ 3455

гр. София, 03.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в публично заседание на 17.01.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разглежда дело номер **12731** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е въз основа на жалба, подадена от К. А. А., гражданин на С. ЛНЧ: [ЕГН] срещу решение № 9544/12.9.2024 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет.

Жалбоподателят иска да бъде отменено решението като незаконосъобразно, постановено при съществени процесуални нарушения, както и в противоречие с материалния закон.

Твърди, че административният орган не е обсъдил основни факти от бежанската история. Направил е формален анализ на обстановката в С. и този анализ не кореспондира с личната бежанска история. Не е изпълнил задължението си да събере всички необходими доказателства. Не е обсъдена обстановката по неговото местоживееене. В държавата по произход продължава да е неспокойно. Административният орган не е съобразил принципа за забрана за връщане в страната по произход, както и практиката на ЕКПЧ. В противоречие с материалния закон административният орган е приел, че Турция е трета сигурна страна, без да обсъди доводи в тази насока. Въпреки че тя отговаря формално на условията на § 1, т. 9, б. „г“ ДР на ЗУБ. Сирийците имат право на статут на „посетители“, а впоследствие им се предоставило възможност за статут на временна закрила, без да имат право да подадат молба за статут на бежанец. Турската държава прилага различни стандарти.

В съдебно заседание твърди, че в родния му град все още има конфликти между араби и кюрди. Той не искал да носи оръжие, а такива като него ги задължавали.

Ответникът по жалбата - председателят на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет, я оспорва и моли съда да я отхвърли поради съображения в административния акт. Моли да се вземат предвид съображенията по административния акт. В съдебно заседание моли да се има предвид това, че самоволно е напуснал бежански център. Обстановката в С. значително се е подобрила, като следва да се имат предвид представените справки.

СГП счита жалбата за неоснователна. Не се установяват предпоставки за хуманитарен статут. Въпреки смяната на официалната власт не може да се направи извод за наличието на безогледно насилие. Моли да се съобразят новонастъпилите обстоятелства.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и представените по делото доказателства, намира за установено следното:

Началото на разглежданото производство е поставено с молба за предоставяне на международна закрила от жалбоподателя до председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ-МС), подадена от жалбоподателя на 23.7.2024 г. В регистрационния лист е отразено, че оспорваният е роден на 1.1.2003 г. в сгр. Д. А., обл. И., арабин, мюсюлманин сунит, неженен. Личните му данни се установяват от декларация по чл. 30 от ЗУБ, а впоследствие е представено и копие на паспорт, издаден в С..

В интервюто за установяване на самоличността, националността и маршрута на пътуване, жалбоподателят твърди, че напуснал С. на 30.6.2024 г. за Турция, където останал за 10 дни, след което преминал българската граница нелегално с трафикант. Сам се е предал на полицията.

Сочи, че е напуснал държавата по произход, защото се страхува да не бъде вербуван от кюрдите, няма работа и условия на живот. Родният му град е под контрола на кюрдите и между тях и Режима има постоянно сражения, има отвлечения много невинни жертви. Пред очите си видял как един самолет бомбардирал и имало пет жертви. Страхува се от кюрдите да не го вербуват и да трябва да се сражава на тяхна страна. Икономическата ситуация е катастрофална. Напуснал е Турция, защото има расизъм срещу сирийците. Не е отбил военната си служба. Напуснал е нелегално С., защото се страхува от бомбардировките и не желае да участва във войната. На 12.8.2024 г. самоволно е напуснал общежитието на РПЦ С. и към датата на постановяване на оспореното решение /12.8.2024 г./ е в неизвестност. Решението е връчено лично едва на 9.12.2024 г.

За преценката на основателността на подадената молба за международна закрила, са изготвени справки на дирекция „Международна дейност“ в ДАБ при МС за изясняване на актуалната обществено-политическа обстановка в С.. Така справката от 2.7.2024 г. и справката от 23.8.2024 г., както и представената справка от 8.3.2024 г. относно Турция.

С обжалваното в настоящото производство решение на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут, на основание чл.75, ал.1, т.2 и т.4, във връзка с чл.8 и чл.9 от ЗУБ. Административният орган е приел, че:

-не са налице материално-правните предпоставки за предоставяне на статут на бежанец на кандидата, тъй като той не е аргументирал наличието на

основателни опасения от преследване по изброените в чл.8, ал.1 от ЗУБ причини: раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, поради което не са налице субективният и обективният елемент за прилагане на цитираната правна норма.

-изложени са доводи за липса на основания за предоставяне на хуманитарен статут по смисъла на чл.9 от ЗУБ, тъй като жалбоподателят не прави твърдения за „смъртно наказание“ или „екзекуция“, а предвид установената фактическа обстановка се приема, че той не е бил принуден да напусне страната по произход поради реална опасност от изтезание, нечовешко или унизително отнасяне или наказание.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, в предвидената в закона писмена форма. Не са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила, предвидени в ЗУБ. На оспорващия е разяснена процедурата, по която се подават и разглеждат молби за закрила, проведено е интервю с кандидата на разбираем от него език.

При обсъждане на представените доказателства не са допуснати твърденията в жалбата процесуални нарушения. Видно от оспореното решение, административният орган е обсъдил всички представени доказателства, като е изложил подробна аргументация, при съвкупната преценка на тези доказателства, защо приема за доказани едни факти или не и съответно – защо не са налице предпоставките за предоставяне на бежански и хуманитарен статут.

Решението е издадено при правилно тълкуване и прилагане на материалния закон. Статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Съгласно чл.8, ал.4 от ЗУБ „преследване“ е нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество и повторяемост.

В разглеждания случай жалбоподателят не излага твърдения, че е бил преследван по изложените по-горе причини. От установените по делото факти не може да се направи извод, че подобни обстоятелства са мотивирали жалбоподателя да напусне страната, т.е. към датата на приключване на устните състезания /чл. 142 АПК/ не може да се направи извод, че за жалбоподателя съществува основателен страх от преследване по описаните по-горе критерии, вкл. и поради описаните в жалбата факти.

Това е така, доколкото се установява, че жалбоподателят е напуснал страната на произход не поради опасността от такова преследване, а в търсене на по-добри условия на живот. В този смисъл следва да се ценят доказателствата във връзка с изявеното от самия него в интервюто, както и молбата за убежище. В интервюто си сочи още, че неговите роднини живеят в страната по произход. Не са напуснали С.. Самият жалбоподател е напуснал, защото от една страна сочи, че в С. не е безопасно и има война. Същевременно обаче сочи, че е искал да стигне в Германия. Полицията го е задържала в С.. Има сражения и чести отвличания на деца заради откуп. Семейството му се страхува от войната; няма сигурност. Има опасност да бъде мобилизиран от кюрдските сили.

Предвид изложеното следва да се направи извод, че жалбоподателят действително сочи, че в областта, в която последно е живеел, са се водели военни действия, вкл. и е имало бомбардировки /през зимата на 2023 г./, но това не може да доведе до извод, че лично той е бил подложен на преследване по смисъла, посочен по-горе. Не се сочат, нито се доказват обстоятелства, въз основа на които да се направи извод в тази насока.

По отношение на възможността за мобилизация. Действително към датата на приключване на устните състезания жалбоподателят е навършил пълнолетие и в тази връзка навежда доводи за служене в армията, но нежеланието да отбива военна служба, само по себе си, не би могло да е основание за предоставяне на статут. Жалбоподателят не сочи самият той лично да е бил издирван за такава. Следва да се съобрази и това, че след падане на режима на Б. А., вероятността от такава е сведена до минимум, поради което не може да се приеме, че има опасност жалбоподателят да бъде подложен на мобилизация именно от тази власт. Същевременно задължението за отбиване на военна служба, само по себе си, не е основание за предоставяне на статут.

Следва да се има предвид и приетата и обсъдена в решението на председателя на ДАБ при МС справка вх. № ЦУ-1566/02.07.2024 г. на Дирекция Международна дейност на ДАБ-МС, от която се установява, че съгласно Указ на президента № 30/2007, сирийските младежи могат да заплащат такса за освобождаване от задължителната военна служба и да не бъдат призовани отново. Същевременно мъжете на възраст между 18 г. и 42 г., които са пребивавали извън С., също могат да заплатят такса, за да бъдат освободени от военна служба, като такава възможност е налице и за лица над 42 г. възраст, които не са били отбили редовната военна служба. В случая, за чуждият гражданин е налице възможност да бъде освободен от военна служба.

Съгласно Глава V, §167-168 от Наръчника по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец, издаден от Службата на ВКБООН, „в страни, където военната служба е задължителна, неизпълнението на това задължение често е наказуемо по закон. Наказанието в различните страни е различно и обикновено не се счита за преследване“. Опасенията от преследване и наказание за дезертиране или опит за бягство от военна служба, сами по себе си, не представляват основателни опасения от преследване по смисъла на дефиницията. Изразеното от чуждият гражданин твърдение, че е възможно да бъде мобилизиран, не е съпътствано от други значими за него мотиви да напусне страната си по произход. Вероятността да бъде мобилизиран не обосновава автоматично наличието на реална заплаха от преследване. Следва да бъде установено наличието на предпоставките на чл. 8, ал. 5, т. 5 ЗУБ, предвиждащ че действия по преследване могат да бъдат не хипотетичната възможност/опасност от мобилизация, а именно:

5. наказателно преследване или наказания за отказ да бъде отбита военна служба в случай на военни действия, когато военната служба би предполагала извършването на престъпление или на деяние по чл. 12, ал. 1, т. 1 - 3;

В процесния случай нито се навеждат, нито се установяват такива факти.

Ето защо настоящият състав, като извърши съвкупна преценка фактите в изложената от жалбоподателя бежанска история, счита, че не се установява наличието на предпоставките за предоставяне статут на бежанец. Не може да се приеме, че са налице предпоставките на чл. 8, ал. 1 ЗУБ, а именно – наличие на преследване, което да е от такова естество, че да има за последица нарушаване на основни права на

човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество и повторяемост. В конкретния случай, не може да се направи извод, че това преследване покрива фактическия състав на чл. 8, ал. 4 ЗУБ относно изискването за достатъчно тежко преследване по своето естество и повторяемост.

Ето защо съдът намира, че не може да се направи безспорен и категоричен извод, че спрямо кандидата е осъществено преследване по смисъла на чл.8, ал.4 от ЗУБ. Така установеното не попада в предметния обхват на предпоставките на чл. 8, ал. 1 ЗУБ.

Решението е издадено при правилно тълкуване и прилагане на материалния закон. Статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, в предвидената в закона писмена форма. Не са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила, предвидени в ЗУБ. На оспорващия е разяснена процедурата, по която се подават и разглеждат молби за закрила, проведено е интервю с кандидата на разбираем от него език.

При обсъждане на представените доказателства не са допуснати процесуални нарушения. Видно от оспореното решение, административният орган е осъдил всички представени доказателства, като е изложил подробна аргументация, при съвкупната преценка на тези доказателства, защо приема за доказани едни факти или не и съответно – защо не са налице предпоставките за предоставяне на бежански и хуманитарен статут.

Решението е издадено при правилно тълкуване и прилагане на материалния закон.

По отношение на извода за липсата на основания за прилагане на хуманитарен статут по чл.9 от ЗУБ, съдът намира, че решението е издадено при правилно прилагане на материалния закон.

Съгласно чл.9, ал.1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства – смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, тежки и лични заплахи върху живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случаи на вътрешен или международен въоръжен конфликт. Разпоредбата на чл.9, ал.2 от ЗУБ предвижда, че тежките посегателства могат да възникнат от действия или бездействия на държавен орган или организация, на която държавата не може или не желае ефективно да противодейства. По силата на чл.9, ал.8 от ЗУБ хуманитарен статут може да бъде предоставен и по други причини от хуманитарен характер, както и поради причините, посочени в заключенията на Изпълнителния комитет на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците.

Правилно административният орган е приел, че няма основания да се приеме, че жалбоподателят е напуснал С. поради реална опасност от смъртно наказание или екзекуция – обстоятелства, визирани в чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗУБ. Срещу него не са били предприети такива действия от официалните власти или от конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира. Твърдения за обстоятелства от характера на тези по чл. 9, ал. 1, т. 2 - изтезание, нечовешко или унизително отнасяне,

или наказание, молителят не е направил.

При изследване на териториалния обхват и степента на насилие в С. следва да се обсъдят представените по делото справки, цитирани по-горе. От тези справки се установява, че страната е разделена на четири зони на влияние. Фронтите зони между тях са повече или по-малко консолидирани. Провинцията, където жалбоподателят е живял, в по-голямата ѝ част, се е намирала под контрола на кюрдските Сирийски демократични сили.

При съпоставката на справките от 2024 г. и последната, от 14.1.2025 г. следва да се приеме за установено, че на 27 ноември ислямистката групировка Х. Т. ал Ш., чийто контрол е бил ограничен до част от провинция А. /Х./ и И., започнал офанзива в С. С., в резултат на което падат едноименният [населено място], [населено място], [населено място], а на 8 декември навлизат в Д.; в същия ден Б. А. напуска С..

Видно от справката от 14.1.2025 г. следва да се направи извод, че хуманитарната ситуация в С. непрекъснато се подобрява, както и че е алице завръщане на много бежанци в С.. На 8 януари 2025 г. Специалният пратеник на ООН за С. е заявил, че докато сигурността в някои райони се подобрява, безредиците продължават в Х. и Х.. Ситуацията в големи градове като А. и Д. се стабилизира.

Същевременно въоръжени групи, вкл. и на „Ислямска държава“, както и над 60 групи с противоречиви цели, представляват заплахата за националната сигурност. Хуманитарната ситуация също е сложна. Над 15 млн. сирийци се нуждаят от здравни грижи, 13 млн. са засегнати от производствена несигурност а над 620 000 са вътрешно разселени. Ограничен е достъпа на вода за 400 000 души заради щетите на яз. Тишрин.

По отношение на провинция Д. ез Зор, съобразно справката от 12.7.2024 г. се сочи, че обстановката е нестабилна. Налице са спорадични конфликти – въоръжени нападения с огнестрелни оръжия, както и нахлуване на въоръжени групи от И., атакуващи американските групи в С.. Регистрирани са връщания на вътрешно разселени лица през 2022 и 2023 г.

Предвид установеното по делото, съдът намира, че следва да се направи следният извод: дори да се приеме, че след падане на режима на Б. А. съществува обща ситуация на несигурност в държавата по произход, то тя не е достигнала степен на безогледно насилие, с опасност от тежки посегателства, което да е основание за предоставяне на международна закрила на базата на общата ситуация.

Неотнормими са данните за спорадични актове на насилие на общата обстановка в С. във връзка с приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и предоставяне на хуманитарен статут. Ситуацията в С., вкл. и тази към датата на приключване на устните състезания вече не може да се определи като такава, че да води до опасност от *тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.*

От обсъдените данни, както и ноторно известните такива на съда за ситуацията в С. може да се направи извод за значително подобрене на обществено-политическата обстановка - отварят банки и магазини, движението

по пътищата се възстановява и се наблюдава значително по-малък брой въоръжени сили, а националната коалиция на сирийските опозиционни сили се е ангажирала да завърши прехвърлянето на властта към преходен управляващ орган с пълни изпълнителни правомощия, проправяйки пътя към свободна и демократична С..

Не съществува нито висока степен на индивидуална опасност, нито опасност вследствие на индивидуалните характеристики и в този смисъл не покрива условията за субсидиарна международна закрила по чл. 9, ал. 1, т. 1, 2 и 3 ЗУБ за да и се признае хуманитарен статут. Не са налице предпоставките за такъв статут и по чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, доколкото жалбоподателят не заявява член на неговото семейство да има предоставена международна закрила в Република България. Личните, респ. икономическите мотиви на жалбоподателят да остане в България не могат да бъдат оценени като хуманитарни по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, както правилно е приел административният орган.

Доводът на оспорващия, че административният орган не е обсъдил всички факти, свързани с личното му положение в страната му на произход, не се подкрепя от доказателствата по делото.

От изложената от чужденеца бежанската история се установява, че няма конкретни действия на преследване срещу жалбоподателя, той не е имал проблем с официалните сирийски власти, вкл. и не сочи за конкретни призовки за отбиване на военна служба, няма реална опасност от тежки посегателства, не е бил принуден на напусне страната си на произход поради опасност от налагане на наказание – екзекуция, изтезания или нечовешко и унизително отношение. В интервюто е посочил, че семейството му не е заплашвано. Нещо повече, пристигнал е в страната незаконно и чрез трафикант заедно с други сирийци, а след пристигането си и връзка с адвокат, именно от адвоката е бил доведен пред органите на ДАБ, т.е. действията са изцяло целенасочени.

Същевременно се установява, че жалбоподателят е престоял известно време в Турция. Настоящият състав намира, че Турция следва да се третира като трета сигурна страна по смисъла на ЗУБ. Служебно известно известни са на съда фактите, които дават основание да се счита тя за такава. Така фактите по адм.д. № 11430/2024 г.; 9912/2024 г.; 9708/2024 г. на АССГ.

Така и установеното от справката от 8.3.2024 г. Видно от представената справка сирийските граждани, пристигащи в Турция имат възможност да се регистрират като бежанци, на цялата територия с изключение на няколко провинции. Като бежанец жалбоподателят би имал възможност да получи временна закрила от компетентните органи и под такава закрила не може да бъде връщан в страната по произход. Временната закрила включва право на престой до намиране на по-трайно решение, както и осигуряване на основни права и потребности.

Видно от тази справка, настоящият състав намира, че може да се направи извод за наличието на предпоставките на §1, т. 9 по отношение на Република Турция, а именно че жалбоподателят няма основания да се опасява за живота или

свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение /б.“а“/; той е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му /б.“б“/; б.“в“: не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; б.“г“: съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец; б.“д“ са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава.

Дори и да се направи извод, че в страната по произход съществува опасност за жалбоподателя, то предвид ситуацията в Турция, където е пребивавал, тази опасност не е непосредствена. В този смисъл е и решение № 247/3 април 2024 г на Министерския съвет, с което се приема, че Турция е трета сигурна страна.

В процесния случай като е отказал да предостави на жалбоподателя статут на бежанец и хуманитарен статут, ответникът е постановил правилен и законосъобразен административен акт. Последното обуславя неоснователност на подадената жалба, която следва да бъде отхвърлена.

Едновременно с това се установява, че по отношение на кандидата не са налице предпоставки за предоставяне на статут по чл.9, ал.6 от ЗУБ, доколкото той не е заявил член на семейството му да има предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут в република България.

По така изложените съображения настоящият съдебен състав намира, че оспореното решение е издадено при правилно прилагане на материалния закон, като административният орган е изложил подробни мотиви относно липсата на материалноправните условия за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорвания, съобразно фактите и обстоятелствата от личната от личната му история и въпроса относно сигурността в държавата по произход. Следователно не са налице отменителни основания по чл.146 от АПК за незаконосъобразност на административния акт и жалбата следва да се отхвърли като неоснователна.

Воден от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на К. А. А., гражданин на С. ЛНЧ: [ЕГН] срещу решение № 9544/12.9.2024 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет.

Решението подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от съобщението до страните, че е изготвено, пред Върховния административен съд.

